

Марко Ковачевић
ПРИПОВЕТКЕ

Едиција
СМИСЛОТРАЖИТЕЉИ
Књига 1

Уредник
Зоран Колунџија

Рецензент
Божица Савић Узелац

Copyright © Марко Ковачевић, 2013.
Copyright © за Србију ИК Прометеј, 2013.

МАРКО КОВАЧЕВИЋ

ПРИПОВЕТКЕ

ПРОМЕТЕЈ
Нови Сад

Сејла

Руди је задовољно возио своју велику зелену хонду. Лагана индонежанска кошуљица покривала је ситно и од нерада искривљено, пегаво тело, док су наочаре велике диоптрије криле ситне, халапљиве очи. Завршили смо успешно најважнији део нашег пројекта и коначно напустили сиротињски Капук избивши на широки ауто-пут који води према цивилизованом делу града. У тренутку проласка кроз наплатну рампу нестале су склепане страћарице које су се надвијале и кривиле над смрдљивим каналима, као и море прљавих и ужурбаних људи на шареним моторима и бициклима, забринуте жене и босонога деца која су тражила слободно, канализацијом непоплављено парче земље да се мало играју или су знатижељно показивала прстом према нашем џипу. Више није било свакојаког смећа што је лежало свуда унаоколо, у мањим или већим гомилама које су се местимично пушиле тамносивим димом. Великом брзином приближавали су нам се масивни солитери и велики тржни центри Џакарте белећи се на подневном сунцу као стене.

– Водим те на масажу да се мало опустиш, па ћемо на ручак – рекао је Руди.

Климнуо сам тромо главом према рамену, покретом који није значио ни „да“ ни „не“ већ би се могао разумети као „ако ви тако кажете“. Посматрао сам унутрашњост његовог великог џипа, занимљиву командну таблу с мноштвом разних дугмића, прикривајући знатижељу. Није ми се ишло нигде, али сам већ раније долазио на ивицу сукоба са њим тако да овај гест добре воље и тежње да се „помиримо“ није требало да одбијем без неког важног разлога. Још ме је Петер на Тајланду дуго наговарао да бар једном одемо заједно на масажу, али су то углавном били вечерњи сати па сам се изговарао умором, но сада је подне а ја се нисам могао сетити никаквог изговора.

„Комфорт – хотел енд спа“ налазио се тачно насупрот улаза у блок зграда у којима је био смештен мој апартман. Била је потребна добра вештина да човек неповређен пређе преко широког булевара препуног великих аутомобила. Следио сам Рудија и жену у веома краткој сукњи кроз лавиринт занимљиво декорисаних ходника. Дали су ми наруквицу с бројем 59 и показали ми да уђем у једну собу. Руди је био ужурбан и послован, кретао се сигурно; нисам га досад видео таквог. Већ одмакао, окренутих леђа, добацио је:

– Видимо се за сат и по!

Просторија велика, луксузна туш-кабина у углу, велики кожни душек на поду и огледало преко целог зида. Мермер свуда око мене. Окретао сам се слутећи

опасност и инстинктивно се трудио да уочим што више детаља као зверка залутала на непознати терен.

На вратима се нечујно појави девојка топлог осмеха, крупних, црних, заводљивих очију с дугим извијеним трепавицама, прелепих, правилних, белих зуба и дуге, равне, црне косе која је као слап падала низ заобљено лице уоквирено источњачким јагодицама и досезала до груди истакнутих уском мајицом. Ниже од тог лепог лица нисам смео да погледам, али периферни вид је указивао на савршено женско младо тело.

Пошто је закључала врата, стидљиво је закорачала босим ногама посматрајући ме упитно и, у исто време, задовољно се смешила тамним и меснатим уснама.

– Говориш ли енглески?

Одмахнула је главом и још више раширила детињаста осмех као да очекује нешто ново и занимљиво. Рукама сам показао на туш-кабину, затим на пешкир, а потом и на душек на средини собе. Климнула је главом, и даље не сакривајући своје беле зубе.

– Добро, идем да се истуширам – рекавши то, узео сам пешкир, потражио вешалицу и почео да се скидам. Утом сам видео да су врата кабине потпуно провидна, па сам одустао... Вртео сам се око себе не знајући шта да радим. Видела је да се стидим па је отишла иза зида а упут ми вешто и дискретно додала пешкир.

Положај у којем сам лежао на стомаку, умотан пешкиром испод појаса, деловао ми је прилично безбедно. У прекраткој сукњици, клекнула је поред мог лица и почела нежно да ме маже миришљавим уљем масирајући ми прво рамена. Мислио сам да је то што сам окренуо главу

на другу страну израз лепог васпитања и поштовања према њој.

Био сам, наравно, укочен. Чула су ми била напета, а главом су ми витлала разна питања. Било би ми ипак лакше да смо могли да комуницирамо говором, а не само телом. Тек тада сам приметио неку тиху музику у позадини која је ублажавала непријатну тишину повремено прекидану масеркиним пљескањем по мени.

Вештим, дугим, брзим и нежним прстима прелазила је преко сваког милиметра мог тела, седела на мени, истезала ме, чупала, голицала, тапкала, пипкала... Њена равна, дуга, црна коса голицала ме је по леђима, а она је свесно правила покрете главом горе-доле како бих што боље осетио и тај свилени додир. Трудила се да контакт телима буде што већи и пространији тако да сам, поред прстију, на својим леђима осетио још штошта од њеног младог тела.

– Како се зовеш?

– Сејла.

Погледала ме је право у очи а њено лице, преблизу мојем, красио је незабораван, широк осмех.

– Колико имаш година?

Показала је прстима двојку и нулу.

„Боже мили, има само двадесет година.“

Заиста се трудила и, на моје изненађење, упорно је, веома вешто и пажљиво понављала све покрете, подједнако на десној и на левој страни мојих леђа. Сигурно је било више стотина различитих притисака и истезања чији је редослед и правилно извођење морала да упамти и увежба. Дивио сам се вештини ове мале лепотице. Време је споро пролазило, а мени је постајало све пријатније. Полако сам се опуштао, као што је Руди и рекао.

Завршила је масажу леђне стране и уз осмех ми показала да се окренем. После мог успореног и несигурног окретања, које је подсећало на покрете туљана, она је нагло стргнула пешкир који ми је био обмотан око кукова и потпуно природно и опуштено наставила да испуњава свој план масаже. Заруменео сам се, уљудно се насмешио и стидљиво вратио пешкир на своје место машући рукама по ваздуху као да објашњавам нешто. И она се насмешила, али није прекидала. Сада сам, главом према горе, могао да је видим изблиза. Капљице зноја су јој се појавиле на челу од напорног и захтевног рада. Кожа јој је била потпуно чиста и мека, као у малог детета, само је боја била чудне нијансе која је подсећала на летње заласке сунца. Мали подочњаци назирали су се испод нестварно лепих очију и дугих, негованих трепавица. Осмех се на њеном лицу све ређе појављивао, још само у тренуцима када би видела да је гледам у лице. Радила је вредно.

Надражујући покрети прстију су се, као по клавиру, све више приближавали мом пешкиру. Крену па се врате, па му се приближе, па се опет врате, све док га једним брзим покретом палца није мало задигла и провирила. Правио сам се да не примећујем њену усредсређеност на ту једну тачку.

Полако је постајала све нервознија и незадовољнија, а покрети су јој бивали све тежи и грубљи. Ја сам, ошамућен, тупо лежао док је она сву своју пажњу, покрете прстију, погледе тамних очију, свилени додир косе и облизивање тамних, богатих усана усмеравала према средини мог тела, испод пешкира.

Изгубио сам осећај за време, а и за све остале осећаје. Имао сам утисак да ми је нека дрога убризгана у крв,

а да ја безнадежно покушавам да останем свестан и копрцам се, борим, буним, али да све ипак незадрживо тече на једну извесну страну, ону исту на коју реке одувек теку – низбрдо. Прастари, наслеђени греси, таложени генерацијама и записани на дну генетског кода душе, прокључали су као дивљи вулкан. Искушење је тражило да се не опирем као знак пристанка и крунски доказ против мене на једном будућем Суду. Набујала река, којој једва да сам могао видети леву и десну обалу, носила ме је попут суве гранчице, играла се са мношћом уживајући у одлагању извесне победе, исто као што се мачка наслађује у игри с ухваћеним мишићем. Пливати узводно било је сулудо и замислити. Препустити се матици да ради са мношћом шта јој је воља значило је потпуни пораз. Само сам тихо могао да се надам неком незамисливом чуду које би ме избавило и вратило на улаз у ову зграду, тамо где сам самог себе оставио и заборавио.

Време је пролазило, а она је упорно и вешто радила свој посао, намењен мом уживању и задовољству.

Када је коначно завршила с мојим ножним прстима, први пут се одмакла од мене, помало разочарана и уплашена. Гледала ме је упитно, с нескривеним страхом и ишчекивањем.

Прво сам помислио да је то страх да ћу можда покушати нешто што вероватно све муштерије на крају покушају, али када је нагло легла поред мене, и очајно и нервозно покушала да завуче руку испод мог пешкира, схватио сам да је то, у ствари, страх да ће бити одбијена. Да муштерија неће бити задовољна, да ће је газдарица после грдити (или чак тући) и да вероватно на крају

неће добити свој бакшиш због којег су сав овај труд и напор и учињени.

Ипак сам јој задржао руку на време! Био сам довољно прибран, иако нисам очекивао да наступи тако директно и отворено. У ствари, тешко се може рећи да сам био прибран, више је то било замућено стање страха да не повредим оне које су ме посматрали из угла просторије. Да, у неком магновењу „видео“ сам своју жену како стоји у углу и увређено плаче, заједно са сином који збуњено посматра ову чудну сцену.

– Немој то. Не мораш... ништа.

Очи су јој постале тужне, дубоко, дубоко несрећне, а од топлог и загонетног осмеха остале су само згрчене, али ипак прелепе усне.

Нисам могао да знам колико је заправо важно да ја одем задовољан, али чинило се као да јој од тога зависи живот.

Моју почетну стидљивост је била разумела, али ово одлучно и дефинитивно одбијање ју је изненадило и, изгледа, разочарало.

– Да идем? – питала ме је уплашено пригушујући сузе.

– Колико још има времена?

Показала је прстима десет.

– Немој... Одмори мало... Све си добро урадила, ништа не брини, све је у реду.

Лежала је тужно и гледала безизражајно, с главом на мом рамену. Тананим прстима вртела је дрвени крстић који ми је висио око врата. Знатижељно се загледала у ћирилични натпис „ОВИМ ПОБЕЂУЈ“.

Срце ми је ударило тако да се њена лепа коса померала.

„Да је некако утешим, да јој помогнем, да је заштитим?“ Бајке су се ређале, али реалност је ипак била нешто друго.

„Можда би она била задовољнија да је уместо мене дошао кљакави Руди, пустио је да одради своје и на крају јој дао новац. Ипак је то њен посао. Па и ја се осећам безвредно кад нешто не одрадим добро, а ово је њена професија, њен цео живот.“ Освртао сам се по просторији која није имала прозоре, баш као ни цела зграда. Цео живот проводи у овом затвору.

Мозак је опет кренуо да води шизофрени дијалог: „И, шта сад хоћеш? Бануо си овде с неким својим моралним идејама и очекујеш да ће те средина, која ту постоји одавно без тебе и мимо тебе, прихватити као хероја само зато што нешто ниси урадио. А, у ствари, она уопште и није желела неког ко ће је обавестити да постоји морал, да изван овог њеног затвора постоји нормалан живот, неко поред кога ће се осетити безвредно, прљаво и промашено, неко коме ће можда и завидети на његовој слободи. Желела је само да што безболније заради свој динар, то је све. А ако и она потиче из оног несрећног Капука из којег си малопре дошао, какав избор је имала? Неко је добро плаћен да оде тамо и пробере младе и безизлазно сиромашне лепотице. А она је заиста права лепотица.“

Минути су пролазили, а ја, из неког разлога, нисам желео да она оде. Када се растанем с Рудијем, до уторка, док не дође Дитер, чекају ме два и по дана потпуне самоће. Био сам очајнички жељан разговора, ма само и присуства друге особе, па сам се уплашио да ће устати и оставити ме без речи.

„Дала је све. Отворила се, потрудила се, понудила целу себе, понизила се, показала све своје карте, а ја.... ћутим.“ Најсензуалније људско биће које сам срео у животу седело је као осуђеник и чекало или да је отерам или да дође одређени час да је позову и питају је како је било. Мало сребрно срце на ланчићу дизало се и спуштало заједно с њеним грудима.

Отишао сам до новчаника, дохватио новац гужвајући га у руци и дао јој га. Мислим да је било више него што би јој Руди дао. Није се нећкала да узме све, али је још увек била забринута и тужна.

„Можда се стварно некад муштерије жале газдарици, ко зна шта се све овде још дешава“, размишљао сам, сада већ потпуно отрежњен.

– Слушај, ти, ти си... дивна, прелепа, све си добро радила, уживао сам, заиста сам уживао... Само, ја једноставно нисам... Овде сам сасвим случајно... колега ме је довео... Ја, ја сам неприлагођени чудак... Да, чудак који тражи неки... неки други свет... Извини ако сам... нешто... случајно... – говорио сам језиком који не разуме, махао рукама беспомоћно кроз ваздух и слегао раменима. Показао сам и прстом према бурми на својој десној руци. Климнула је главом с разумевањем и учинило ми се да јој се осмех помало враћа. Слушала је пажљиво моје немушто објашњење посматрајући ме топло, искрено и захвално. Имао сам утисак да говори „тако и треба“ или је то било само моје умишљање.

„Можда је и боље што не зна енглески. Шта бих ја постигао с уобичајеним питањима типа ‘имаш ли породицу?’ или ‘шта планираш даље у животу?’ некоме ко заправо не поседује ни себе ни свој живот.“

Зазвонио је телефон, тачно у одређени минут, и она је нешто рекла, додала ми одећу да се обучем, а потом ме повела према лифту. Иза врата је чекао ситан, погрбљен момак с мишјим изразом лица.

– Хвала, господине – рекао је разговетно, с неким чудним осмехом на лицу, и поклонио се понизно и дубоко.

Прошао сам поред њега усправан гледајући испред себе. „Шта се ти мени захваљујеш? Какав је то посао да ту стојиш пред вратима и клањаш се онима који ј... твоје колегинице, бре? Ма, ‘ајде пусти, и он изгледа живи од онога што те девојке зараде. Можда је и видео њен задовољан израз лица. Ко зна како све изобличене девојке могу да излазе из тих соба.“

На путу до лифта прошла је још једна, мало крупнија девојка, потпуно исто обучена као Сејла. И она се заго-
нетно осмехнула.

„Морам да идем одавде. Само да се Руди не задржи.“

Сејла ми је махнула некако срећно и опет се топло осмехнула. Одлепшала је у лавиринт.

Седео сам и чекао Рудија.

Прошао је мршави, ружни деда с истом онаквом наруквицом какву су мени дали. Брзо сам скинуо своју с руке гадећи се и размишљајући о библијском жигу. Двојица дебелих момака, обријаних глава и сурових погледа, седели су преко пута мене заваљени у удобне фотеље, широм раширених ногу.

„Господе, шта ја радим овде?!“

Коначно је стигао и Руди. Дошао је убрзаним кораком, образи су му били румени.

– Јеси ли завршио? – питао је не гледајући ме у очи.

– Јесам – замишљен, хладно сам му одговорио.

– Је ли била добра?
– Јесте.
– Добро, идемо сада да поједемо нешто па се видимо од недеље, морам с породицом да отпутујем за празнике.
„С породицом?!“ Опсовао сам у себи. Нисам знао да има породицу.
Најзад смо напустили „Хотел енд спа“.

Док сам приносио устима кашику с куваном рибом и рижом, рука ми је дрхтала. Руди је брзо и задовољно сркао чорбу.

– Петер воли ово јело – рекао је.
„Петер? Брадати, љигави маторац. И њега си овде доводио кад сте уговарали посао.“ Опет сам опсовао. У себи.

„Чекај мало, а Дитер? Са својих 68 година? И он се давно био хвалио, само га нисам схватао озбиљно.“

Мозаик од неповезаних и наизглед разбацаних шарених делића сада је полако постајао разговетна слика у коју се само једна особа није уклапала...

* * *

Извиривао сам иза завесе свог пространог апартмана, према дворишту с базеном. Сви су се разишли. Било је девет увече.

Одавно се нисам овако бојао долазеће самоће и свега мутног што она може да донесе, али добро сам знао шта ме ноћас чека. Руке су ми још мирисале на оно уље којим ме је мазала.

Мисли су полако отказивале послушност и, као и њена рука, полазиле у недозвољеном правцу. Морао сам нечим да се заокупим. Тихо сам се дошуњао до базена и, седећи на ивици, гледао у одблеске лампи с

околних тераса, чија се светлост пробијала кроз крошње правилно засађених и негованих палми. Ветар је повијао широко тамно лишће.

„Хоће ли ово помоћи?“, питао сам се.

„Вероватно неће.“

Ускочио сам у воду.

Пливао сам у малом и плитком базену до изнемоглости, сатима. Престао сам да користим ноге и кроз воду се кретао само рукама да бих се што више уморио.

Ветар је дувао све јаче. Из даљине је долазио звук празничне пуцњаве. Нешто се славило... Да, Нова Година је, заборавио сам на то. Први је јануар, а ја пливам у базену. Плутајући на леђима, гледао сам облачно небо на којем се повремено могао видети сјај од ватромета у даљини. Иза зграде хиљаде људи је славило. Ја сам плутао као клада и тупим погледом покушавао да видим нешто иза облака. Као да ме тамо чека неки одговор, нека нада, смисао, нешто, било шта што ће ми помоћи да... не потонем.

„Не, не и не! Не смем да мислим о... томе...“, шкргутао сам зубима, сам у мраку и хладној води.

Можда је и која нема суза капнула у воду. „Неке ствари не можеш променити, без обзира колико боле. Живот никад није ни био фер, само си сада случајно додирнуо границу између нас, слободних људи, и милиона употребљаваних и заробљених који, невидљиви, постоје широм света. Сабери се и покушај да преживиш до дана када се будеш вратио кући, свом уобичајеном животу.“

Изашао сам из базена тетурајући се.

* * *

Ноћ нема краја.

Како затворим очи, испод њих израњају друге, црне, тужне, беспомоћне, с прелепим дугим трепавицама. Како их отворим, у мраку видим Рудијеву пегаву кожу по којој клизе најнежнији прсти и најлепше усне на свету.

„Ваљда су сви већ на прослави, па може... мало да се... одмори.“

Сејла.

Косидба

– Без рада нема ништа... само рад нешто вреди – говорио је отац не престајући да, снажним рукама, ритмички удара косом по густој, дивљој трави и растињу. Говорио је одлучно и одсечно не допуштајући да ико примети да се од тешког посла задихао. Зној се светлуцао по маљавим, тамним грудима, а цело тело се покретало и уносило у те једноличне покрете, изведене као да сваким доказује надмоћ човека над природом и воље над умором и слабошћу.

– Нико наш није био лењивац. Сви су само радили. Тако смо једино и опстали... радећи! – држао је опело посеченим зеленим стабљикама на чијим се ранама сијао мирисни сок, а процветале главице падале су прашећи поленом као да саме себи каде место на којем ће починути. Набрекле мишице моћно су размахивале косом од које је летела трава и ситно лишће тако да се чинило да је сам Марко Краљевић улетео сабљом међу Турке.

– Нема ту много филозофирања. Или радиш и имаш, или се предаш па немаш ништа. Неће ти никакве књиге ту помоћи. Само рад.

На ове речи је тетка, која је са стране ширила простирку на коју ће поставити храну и воду, климнула главом с дубокоумним изразом лица.

– Да, баш је тако – прозборила је тихо и замишљено, као да се потпуно удубила у испитивање значења ових речи. Она је била доста старија од оца. С тамном марамом и још тамнијом широком одећом, образима негованим али немилованим, и очима ситним, брзим, увек у покрету као да крију неку кривицу од околине, рукама меснатим и јаким склонила је флашу и три чашице којима су ритуално и свечано започели јутрошњи посао. Из њих се ширио сладуњав и опојан мирис. Окренула је главу тако да извиђа околину иза леђа косаца и изоштреним погледом претраживала суседну шуму, ливаде, а посебно жбунове. Деловала је као да цео живот ништа друго и не ради осим што чува стражу.

– Ех, кад сам ја била млада... – почињала је причу чији се крај унапред знао – ми смо знали целу ону Ђурину ливаду.

Сунце се већ подигло а јутарња свежина је нестала остављајући простор летњој жези и спарини. Улазило се у доба дана када сваки рад, ма и само остајање напољу на сунцу, изазива велику непријатност. Страхинина рука била је мало дебља од дрвеног косишта, а његово ситно тело мучило се да одржи ритам с неуморним оцем док је жилава и непослушна трава пружала отпор, много већи него сви они Турци Марку. Ђутао је и борио се храбро, а капљице на челу већ одавно су формирале потоке зноја. Гледао је све чешће према орошеној флаши с водом коју је мудра тетка оставила у хладу процветалог жбуна дивље руже.

– ‘Ајде јуначино, шта си се ту искривио... да те видим сад... сило и неправдо! – довикивао је отац, задовољан што му се син уморио, још увек усправан и у задивљујућем заносу, као да сече маргарин а не тврде стабљике дивље траве. Страхиња поче да замахује јаче, али ипак споро. Видело се да неће дуго издржати.

Тетки је напоследку досадило да, и поред толике подршке посленицима, стоји беспослена „чувајући храну“ па је ову неравноправну борбу прекинула познатом реченицом:

– Хајдете мало да презалобајите, доста сте већ урадили.

Страхиња једва дочека да остави косу и мало истегли упаљене руке, док је отац направио још четири-пет откоса а затим је, као да се одваја од најдражег љубимца, пажљиво и прорачунато положио косу на место да се не би случајно оштетила или довела кога у опасност.

После хране и пића, док је отац, оштрећи обе косе, као неки виртуоз гудалом по виолини звекетао брусом по сечиву, Страхиња је из џепа извукао књижицу, увукао се под жбун и жудно кренуо да чита.

– Тако ти је и матер само читала. Кућа у распаду, а она – чита. И шта је имала од тога – ништа, баш ништа. Боље дођи да научиш како се оштри коса, да не морам све сам... Дај, већ једном, уозбиљи се, да има ко да ме замени! – викао је отац.

Ћутке, Страхиња заклопи књигу и послушно, као осуђеник који се нада да ће га пустити због доброг владања, приђе оцу и усмери поглед ка његовим вештим рукама.

– ‘Ајде пробај мало ти – рече му отац грубо.

– Стисни јаче, не држиш говно! Ма притисни том руком, има ли снаге у теби!